

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2332
Tarih : 23.06.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de, süt ve süt ürünlerinde bütüncül ve orta vadeli hedefleri, stratejileri olan politikaların geliştirilmesi ve peynir imalatçılarının sorunlarının tespit edilip aydınlatılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Leyla BİRLİK

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

İnsan sağlığı açısından oldukça önemli olan hayvansal gıdalar içinde süt ve süt ürünlerinin ayrı bir yeri olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir

Türkiye, peynirde geleneksel üretimi ve zengin çeşitliliği ile bilinmektedir. Yapılan araştırmalara göre, ulusal ve yöresel bazda 200’e yakın peynir çeşidi üretilmektedir. Yıllık 650 bin ton civarında üretim ve kişi başına 16 kilonun üzerinde tüketim vardır.

Ülke genelinde kayıtlı 1400 peynir imalatçısı vardır. Bu imalatçılar ürünlerini 10 bini aşkın markette pazarlamak için kıyasıya yarış içindedirler. Bu yarıştan başarıyla çıkmak, üretimi sürdürebilmek için üretim maliyetleri büyük önem taşımaktadır. Son zamanlarda maliyet-fiyat dengesi büyük ölçüde bozulmuş görünmektedir. Dengenin bozulmasında çiğ süt piyasasına yanlış müdahalenin etkisi çok fazladır. Ulusal Süt Konseyi tarafından çiğ süt için belirlenen referans fiyat, litre başına 1 lira 15 kuruştur. Uygulamada bu fiyata uyulmamaktadır. Her bölgede farklı fiyat uygulanmaktadır. Et ve Süt Kurumu’nun piyasaya müdahalesi ile belirgin

olarak ikili bir fiyat yapısı oluşmuştur. Üretici örgütleri piyasadan litresini 1 lira 15 kuruştan aldıkları sütü, süt tozuna dönüştürerek Et ve Süt Kurumu'na satmaktadır. Et ve Süt Kurumu'nun bu müdahaleden doğan görev zararı devlet bütçesinden karşılanmaktadır.

Peynir imalatçıları ise çiğ sütü bu müdahaleden önce 1 lira ve altında fiyatla alırken şimdi 1 lira 15 kuruştan almaya zorlanmaktadır. Almayanlar mali denetimle, gıda denetimiyle tehdit edilmektedir. Peynir imalatçısının zararı devlet tarafından üstlenilmemekte ve zarar, o işletmeyi iflasa kadar götürmektedir.

İmalatçılara göre, piyasadan süt alınarak süt tozu üretilmesinin ekonomik değeri, peynir üretilmesi ile elde edilen değerden çok düşüktür. Gerekçeleri ise; 300 ton süt işleyen bir süttozu fabrikasında 30 kişi çalıştırılması, aynı kapasitede süt işleyen bir peynir fabrikasında ise 350 kişi çalıştırmasıdır.

Peynir imalatında margarin kullanıldığı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından bilinmektedir. Bakanlık, sahte ürün üreten, tağşiş yapan firmaları teşhir etmektedir. Süt ve süt ürünleri ile ilgili teşhir edilen ürünlerin büyük bölümünde margarin tespiti vardır. Teşhir edilen bir firmaya 11 bin lira ceza kesilmekte ve peşin ödemede yüzde 40 indirim yapılmaktadır. Bu uygulama caydırıcı değildir. Teşhir edilmelerine rağmen bu firmalar üretimlerine devam etmektedir. Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in açıkladığı gibi bir firma 17 kez teşhir edilmesine rağmen üretime devam etmektedir.

Hem imalatçıları hem de tüketiciyi korumak için, süt yerine margarin kullanarak peynir imal edenlerle bakanlığın mücadele etmesi gerekmektedir.

Sadece üretim aşamasında değil pazarlamada da ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Yapılan askeri ihalelerde bile 1. Sınıf kaşar peynirin kilosu 12,8 liradan alınmaktadır. Bunun yüzde 15'i ihaleye giren aracı, müteahhit almakta ve peynir imalatçısına 11 lira kalmaktadır. Türk Standartları Enstitüsü (TSE)'nün 1. Sınıf kaşar peynir standardına göre üretim yapan bir imalatçı 10,5 kilo sütte 1 kilo kaşar elde etmektedir. Buna göre, ihalede satılan peynirin fiyatı, maliyetinin altındadır. Dolayısıyla bu ihalelerde veya piyasada satılan ucuz peynirlerde süt kullanımı hiç yok denilecek kadar azdır.

Çiğ sütü kullanan peynir imalatçısı, pahalı olmasından yakınmakta, tüketici ise içtiği sütün, yediği peynirin çok pahalı olmasından şikayetçidir. Hiç kimsenin memnun olmadığı bir ortamda sadece bir noktadan piyasaya müdahale edilirse istikrar değil, kaos oluşabilir.

Bu kapsamda, Türkiye’de, süt ve süt ürünlerinde bütüncül ve orta vadeli hedefleri, stratejileri olan politikaların geliştirilmesi ve peynir imalatçılarının sorunlarının tespit edilip aydınlatılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

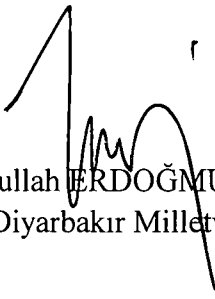
Hışyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

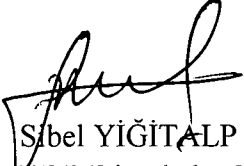
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOGRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkari Milletvekili

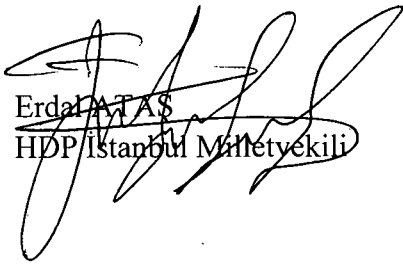
Selma IRMAK
HDP Hakkari Milletvekili

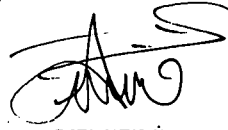
Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili